

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

INFORMARE

*privind participarea la reuniunea online a Comisiei pentru afaceri juridice
și drepturile omului a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei
(17 mai 2021)*

Nr. XXXVII/581/7 iulie 2021

În data de 17 mai 2021 au avut loc lucrările Comisiei pentru afaceri juridice și drepturile omului a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei (APCE).

Din partea Delegației Parlamentului României la APCE (Senat) au participat dl senator **Titus Corlățean** și dna senator **Elena-Simona Spătaru**, membri ai comisiei.

Lucrările au fost conduse de dl Boriss Cilevics (Letonia, SOC), președintele comisiei.

Dezbatere proiecte de rapoarte:

- *Pașapoartele sau certificatele Covid: protecția drepturilor fundamentale și implicațiile juridice (raportor: dl Damien Cottier, Elveția, ALDE):*

La propunerea raportorului, a fost agreată modificarea titlului proiectului de raport în: *Permisele sau certificatele Covid: protecția drepturilor fundamentale și implicațiile juridice.*

În urma dezbaterii, membrii comisiei au adoptat în unanimitate un proiect de rezoluție în baza acestui proiect de raport. Proiectul de rezoluție va fi supus dezbaterii în plenul Adunării, pentru vot final.

- *Abordarea aspectelor de răspundere penală și civilă în contextul schimbărilor climatice (raportor: dl Ziya Altunyaldiz, Turcia, neafiliat):*

Membrii comisiei au examinat un proiect de raport pe această temă și au adoptat un proiect de rezoluție și un proiect de recomandare, cea din urmă cu unanimitate de voturi.

În prezentarea sa, raportorul a arătat că schimbările climatice afectează toate ecosistemele și biodiversitatea, aducând atingere în mod nemijlocit respectării drepturilor omului și libertăților fundamentale. A mai adăugat că dispozițiile relevante de drept penal și de drept civil pot fi invocate cu succes în procesele care privesc infracțiunile împotriva mediului. Parlamentarul turc a subliniat totodată că, având în vedere că mare parte dintre efectele schimbărilor climatice sunt ireversibile, trebuie pus un mai mare accent pe acțiuni de descurajare și pe promovarea unei justiții corective prin adoptarea unor instrumente care să prevină, să corecteze și să compenseze daunele provocate de schimbările climatice.

Dezbaterea pe marginea acestui subiect a fost urmată de prezentarea și votarea amendamentelor depuse. Membrii comisiei au adoptat proiectul de rezoluție și proiectul de recomandare aferente acestui proiect de raport.

- *Criza climatică și statul de drept (raportor pentru aviz: dl Norbert Kleinwächter, Germania, Stânga Unită Europeană; raportor pe fond, Comisia pentru afaceri sociale, sănătate și dezvoltare durabilă: dna Edite Estrela, Portugalia, SOC):*

În prezentarea sa, raportorul pentru aviz s-a referit la influența jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului asupra obligației pozitive a statelor în spețele referitoare la mediu și la necesitatea respectării principiului statului de drept, elemente care s-au regăsit în amendamentele propuse. În cadrul dezbaterilor, dl Erkin Gadirli (Azerbaidjan, Conservatorii

Europeni și Alianța Democraților – CE/AD) a evidențiat faptul că, în opinia sa, CEDO nu poate juca un rol important în ceea ce privește combaterea schimbărilor climatice întrucât îndeplinirea obligațiilor pozitive ale statelor depinde în mod nemijlocit de disponibilitatea resurselor.

Membrii comisiei au examinat amendamentele depuse și au adoptat o parte dintre acestea, în special cele referitoare la statul de drept, prin aprobarea avizului la raportul de fond.

- Follow-up la *Rezoluția 2375 (2021) și Recomandarea 2202 (2021) privind arestarea și detenția lui Aleksei Navalnii în ianuarie 2021: (raportor pentru follow-up: dl Jacques Maire, Franța, ALDE):*

Raportorul pentru follow-up a prezentat o declarație privind ultimele evoluții referitoare la situația lui Aleksei Navalnii, menționând că acesta a încetat greva foamei, iar după examinarea stării sale de sănătate de către medici din afara sistemului medical penitenciar, dizidentul rus a fost plasat din nou în arest în pofida hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului. A mai adăugat că autoritățile de la Moscova au suspendat, până la sosirea deciziei unei instanțe judecătorești, activitatea fundației anticorupție, FBK, care îi aparține lui Navalnii, pe motiv că ar fi o organizație extremistă. A informat membrii comisiei că Navalnii a luat decizia desființării FBK pentru a își proteja colaboratorii de eventualitatea unor consecințe penale, iar Duma de Stat dezbate un proiect de lege, care, dacă va fi adoptat, va produce efecte retroactive, respectiv îi va viza pe membrii așa-ziselor organizații extremiste cărora le va fi aplicată interdicția de a candida în cadrul alegerilor parlamentare. Parlamentarul francez a adus la cunoștința membrilor comisiei că a fost informat de Ministerul rus al Afacerilor Externe că, începând din 30 aprilie a.c., nu îi mai este permis accesul în Federația Rusă din cauza statutului său de raportor APCE.

- Follow-up la *Rezoluția 2322 (2020) și Recomandarea 2170 (2020) privind cazuri raportate de deținuți politici în Azerbaidjan: (raportor pentru follow-up: dna Sunna Thorhildur Aevarsdottir, Islanda, SOC):*

A fost organizată o audiere pe această temă, cu participarea dnei Leyla Yunus, director Institutul pentru Pace și Democrație, Azerbaidjan/Olanda și a dlui Rasul Jafarov, președintele Human Rights Club, Baku.

Raportorul și-a exprimat regretul pentru refuzul delegației azere de a desemna un reprezentant în vederea participării la această dezbatere, precum și cu privire la lipsa de cooperare a părții azere în elaborarea acestui raport.

Dna Leyla Yunus a menționat că, în momentul aderării la Consiliul Europei, acum 25 de ani, Azerbaidjan-ul a recunoscut existența deținuților politici și a cooperat în vederea adoptării unor măsuri care să conducă la eliberarea acestora, însă în acest moment autoritățile azere refuză să mai recunoască existența acestora. A mai adăugat că în Azerbaidjan nu există justiție independentă și că judecătorii azeri urmează instrucțiunile Administrației Prezidențiale, orice abatere fiind sancționată cu revocarea imediată. Totodată, a arătat că niciuna dintre recomandările cuprinse în Rezoluția 2322 (2020) nu a fost implementată.

Dl Rasul Jafarov a menționat că au fost emise două decrete prezidențiale de grațiere, în aprilie 2020 și în martie 2021, care au avut ca efect liberarea unui număr de deținuți politici, dar nu a tuturor, unele dintre decrete fiind emise în baza existenței unei stări de sănătate precare sau în urma executării unei părți importante din sentință. A subliniat de asemenea că, dincolo de liberarea deținuților politici, sunt esențiale garanțiile pe care un sistem juridic le poate oferi în vederea eliminării apariției unor noi cazuri de acest tip.

Dl Kamal Jafarov (Azerbaidjan, CE/AD):

- a reamintit membrilor comisiei reformele întreprinse de autoritățile de la Baku, în special ca răspuns la recomandările GRECO pe tema independenței justiției și a prevenirii corupției în rândul judecătorilor, precum și procesul de consolidare a dimensiunii umane a politicii de justiție penală;

- a subliniat că în anii 2019 și 2020 au fost depuse circa 200 de amendamente la Codul penal, care au avut ca rezultat dezincriminarea a 35 de infracțiuni și, implicit, liberarea a 2000 de deținuți și reducerea sentințelor pentru alți 3300 de deținuți;

- a relevat faptul că au fost anulate de către Curtea Supremă condamnările pentru Ilgar Mammadov și Rasul Jafarov și le-au fost acordate compensații în urma acestei decizii, iar Curtea Supremă examinează și alte spețe asemănătoare;

- a menționat că, în acest an, în urma unei amnistii prezidențiale, au fost eliberați circa 6000 de deținuți, dintre care 34 se regăseau în lista prezentată de raportor.

- *Combaterea corupției: principii generale ale răspunderii politice (raportor: dl Serhi Vlasenko, Ucraina, PPE/CD):*

În cadrul dezbaterii acestui proiect de raport a avut loc o audiere, la care au luat parte dl Michael Hudson, redactor-șef, Consorțiul Internațional de Jurnalism de Investigație, dl Dragos Kos, președintele Grupului de lucru anticorupție al OCDE, fost președinte GRECO și dl Paul Radu, co-fondator al Proiectului pentru Raportarea Crimei Organizate și a Corupției (*Organized Crime and Corruption Reporting Project*).

În prezentarea proiectului său de raport, raportorul a arătat că viața politică în statele membre ale Consiliului Europei continuă să fie afectată de corupție și a menționat scandalurile care au scos la iveală cazuri de corupție, precum *Panama Papers*, *Paradise Papers* sau *Laundromatele*. În opinia sa, toate aceste cazuri invită clasa politică la un proces de reflecție cu privire la eficiența mecanismelor naționale anticorupție. De asemenea, a relevat faptul că politicienii ar trebui să răspundă penal pentru infracțiunile de drept comun, ca oricare alt cetățean.

Dl Hudson a menționat că investigațiile în cazurile *Panama Papers* și *Paradise Papers* au deschis calea unui nou tip de jurnalism internațional, iar consorțiul este o rețea globală care aduce laolaltă jurnaliști din întreaga lume care pot avea un rol esențial în combaterea corupției.

Dl Kos a descris caracteristicile corupției politice pe care le-a observat în ultimii ani, situația cunoscând o deteriorare simțitoare înaintea pandemiei, însă o dată cu apariția acesteia comerțul cu medicamente și echipamente medicale a devenit o sursă de îmbogățire pentru reprezentanții aleși din întreaga lume. A mai relevat că, în Balcani, corupția poate fi definită ca o simbioză între crimă organizată și corupție la nivel înalt, iar anumiți politicieni nu au fost doar vinovați de corupție, dar au creat și un cadru favorabil pentru aceasta, controlând poliția, procurorii și sistemul de justiție. În viziunea sa, instituirea unui cadru juridic internațional separat pentru lupta împotriva corupției la nivel înalt ar putea reprezenta un prim pas spre înființarea unei curți internaționale care să judece cazurile de corupție în rândurile reprezentanților aleși, care nu vor mai fi judecați în statele de reședință.

Potrivit dlui Radu, corupția la nivel înalt trece prin rețele transnaționale, cu anumiți lideri politici care își plasează bunurile în alte state și cu bănci offshore care nu au investigat proveniența activelor care le-au fost încredințate. A mai adăugat că, în urma cu 9 ani, șeful unei rețele de trafic de ființe umane din România a fost adus în fața justiției, iar, în timpul procesului, legea a fost modificată, și ca rezultat acesta a fost achitat; acesta este un exemplu clasic prin care liderii politici au creat condițiile legale pentru achitare și, în mod implicit, au contribuit la consolidarea infrastructurii rețelelor criminale.

Prezentări de rapoarte ale membrilor comisiei în urma participării la reuniuni externe:

Dl senator Titus Corlățean a prezentat un raport scris în urma participării sale la reuniunea plenară Moneyval (Strasbourg, 26-30 aprilie 2021), acțiune cuprinsă într-o informare separată.

senator Titus CORLĂȚEAN

senator Elena-Simona SPĂTARU

membru al Delegației române la APCE

membră a Delegației române la APCE

Redactat: Răzvan Tănase, secretar al Delegației Parlamentului României la APCE